

REPORTATGE | PROBAT A LA PRIMERA GUERRA MUNDIAL, S'UTILITZÀ A LA GUERRA CIVIL I A LA SEGONA GUERRA MUNDIAL

Un medicament tortosí a les trinxeres

L'historiador de Gandesa Anton Monner recupera de l'oblit la història del Linitul, un medicament usat a la batalla de l'Ebre impulsat per un insigne oftalmòleg tortosí amic de Picasso

ANDREU CARALT

En una antiga trinxera republicana del front de la batalla de l'Ebre un col·leccionista d'objectes bèl·lics va descobrir un envàs metàl·lic, gran i de color gris, d'un medicament de nom Linitul. El seu interior havia contingut vint gases de cotó impregnades d'un medicament per a una millor supuració de les ferides, cremades o úlceres.

L'envàs, com molts altres objectes recollits durant anys de l'antic camp de batalla, va acabar formant part de la col·lecció del museu del Centre d'Estudis de la Batalla de l'Ebre, a Gandesa. En una vitrina del museu ha passat anys, aparentment desaparebuda, fins que la història que amagava ha estat descoberta quasi de casualitat.

En una visita al museu, el president fundador de la institució i cronista de Gandesa, Anton Monner, va mostrar les peces de la col·lecció a un grup de polítics, entre ells l'alcalde de Prat de Comte, Joan Josep Malràs.

Immediatament aquest va identificar el medicament i va donar detalls personals del seu fabricant, el laboratori 'Verges & Oliveres SA' de Tortosa, que operaven amb el nom comercial de GEVE. Monner va rebre l'encàrrec d'investigar la història del medicament i la dels seus fabricants per la seva vinculació amb les Terres de l'Ebre amb l'objectiu d'incorporar el relat a la visita del museu.

La sorpresa ha estat majúscula. Antoni Oliveres i Franquet va néixer el 19 de setembre de 1877. El seu pare era llibreter i conreava sovint l'art de lletres en tertúlies literàries a la seva llibreria tortosina. El jove Oliveres va estudiar medicina a la Universitat de Barcelona i va rebre el títol de

doctor el 1901 amb la màxima qualificació acadèmica.

En aquells anys, molts colons del delta de l'Ebre patien gravissims problemes oculars per la infestació dels mosquits, fet que Monner creu que va portar Oliveres a interessar-se per l'oftalmologia. S'hi va especialitzar a París, on va conèixer Picasso, Santiago Rusiñol i Ramon Casas, amb qui va participar en les famoses tertúlies als cafès de Montmartre.

Amb el també tortosí Gerard Vergés Zaragoza fundà el 1909 el Laboratorio Quimioterápico del Ebro, Vergé & Oliveres SA. Inicialment elaboraren unes pastilles contra la tos conegudes com les 'Tosiletas', però són també coneguts per l'Oli de Fetge de Bacallà, les píndoles de calci per als malalts de tuberculosi i les pomades infantils. Bona part d'aquests productes es comercialitzaven amb el nom de GEVE i posteriorment BAMA-GEVE.

Mentrestant, viatjava sovint a París per renovar i millorar els coneixements que anava descobrint i participava amb els serveis

El cronista de Gandesa Anton Monner mostra l'envàs de Linitul descobert a les trinxeres. FOTO: JOAN REVILLAS

L'APUNT

El dibuix que Picasso va dedicar a Oliveres

■ Antoni Oliveres va decidir especialitzar-se en oftalmologia a París, on treballa d'ajudant a la Clínica del Doctor Galezowski, alhora que assisteix a l'Hospital Hôtel Dieu. Durant la seva estada a la capital francesa, estableix contacte amb els pintors catalans Santiago Rusiñol, Ramon Casas i Picasso.

Precisament, amb Picasso manté correspondència durant anys de la qual es desprèn que el pintor anima Antoni Oliveres a dedicar-se seriosament a la pintura. L'arxiu de Vicent Beguer Oliveres conserva

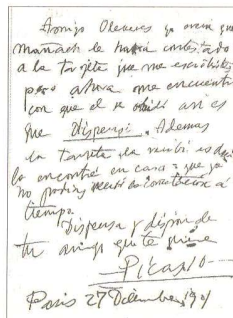

Dibuix que Picasso dedica a Oliveres. FOTO: ARXIU VICENT BEGUER

un dibuix obra de Picasso, anomenat 'Reconeixement mèdic de J. Lazare', que envia al seu amic oftalmòleg tortosí el 27 de desembre de 1901.

En el revers de la targeta, el jove Picasso li dirigeix unes paraules en castellà.

Detornada a la capital de les Terres de l'Ebre, visita París en diverses ocasions i es tracta amb els oftalmòlegs parisencs més destacats als qui presenta els treballs experimentals que fa a Tortosa com una recerca que li és reconeguda amb el nomenament de membre de la Societat d'Oftalmologia de París el desembre del 1903.

Revers de la targeta amb el dibuix de Picasso. FOTO: ARXIU VICENT BEGUER